

Kortlægning af kulturmiljøer og bevaringsværdier i Fuglekvarteret i København NV.

Af museumsinspektør, etnolog Stefanie Høy Brink. 2021

Hjørnet af Hejrevej og Frederikssundsvej 1919. Fotograf ukendt.

Hjørnet af Svanevej og Frederikssundsvej 1919. Fotograf ukendt.

Introduktion

Denne kulturhistoriske redegørelse er en gennemgang af udvalgte bygninger, som vurderes at være kulturhistoriske interessante, kendetegnende og/eller særlige for området. Det er vigtigt at understrege, at denne kortlægning ikke er fuldstændig. De beskrevne bygninger kan derfor også ses som eksempler på forskellige bygningstyper. Der er overvejende fokuseret på den ældre bebyggelse og i særdeleshed de bygninger, der ikke før er gennemgået eller beskrevet. Tidligere registreringer, som f.eks. Bydelsatlas Bispebjerg, har overvejende haft øje for arkitektoniske værdier og kvaliteter og har beskrevet dominerende strukturer og forløb. Denne registrering har haft fokus på kulturmiljøer, forstået som afgrænsede områder, der giver et indblik i tidligere tiders bebyggelsesstrukturer og med vægt på deres kulturhistoriske betydning og værdi. Derfor vil oplagte arkitektoniske værker og dominerende karréer ikke være beskrevet i det følgende, da der som nævnt har været fokus på det, der ikke tidligere er blevet fremhævet eller kortlagt, men som dog er en væsentlig og betydningsfuld del af områdets bygningskultur. Kulturmiljøerne er set som geografisk sammenhængende områder eller temabaserede kulturmiljøer. Hertil kommer udpegninger af enkeltbygninger. Udover bygninger bør man være opmærksom på andre kulturhistoriske spor, som f.eks. skorstene, der engang har været områdets "skyline", men hvor der er meget få tilbage.

Skorsten mellem baggårdsbebyggelse mellem Svanevej og Nordre Fasanvej. Foto 2021.

Kildematerialet baserer sig overvejende på Københavns Kommunes byggesagsarkiv. Derudover har Rigsarkivet, Københavns Stadsarkiv, Kraks Vejviser, Historisk Atlas, KBHbilleder.dk og relevant faglitteratur dannet baggrund for kildematerialet. Endelig har jeg foretaget to besigtigelser i området med fotodokumentation. Alle nyere fotos er taget af Stefanie Høy Brink, forår 2021.

Luftfoto over kvarteret. 1935. Fotograf ukendt. København Stadsarkiv. Kbhbilleder.dk

Kort historisk introduktion til Fuglekvarteret i Københavns Nordvestkvarter:

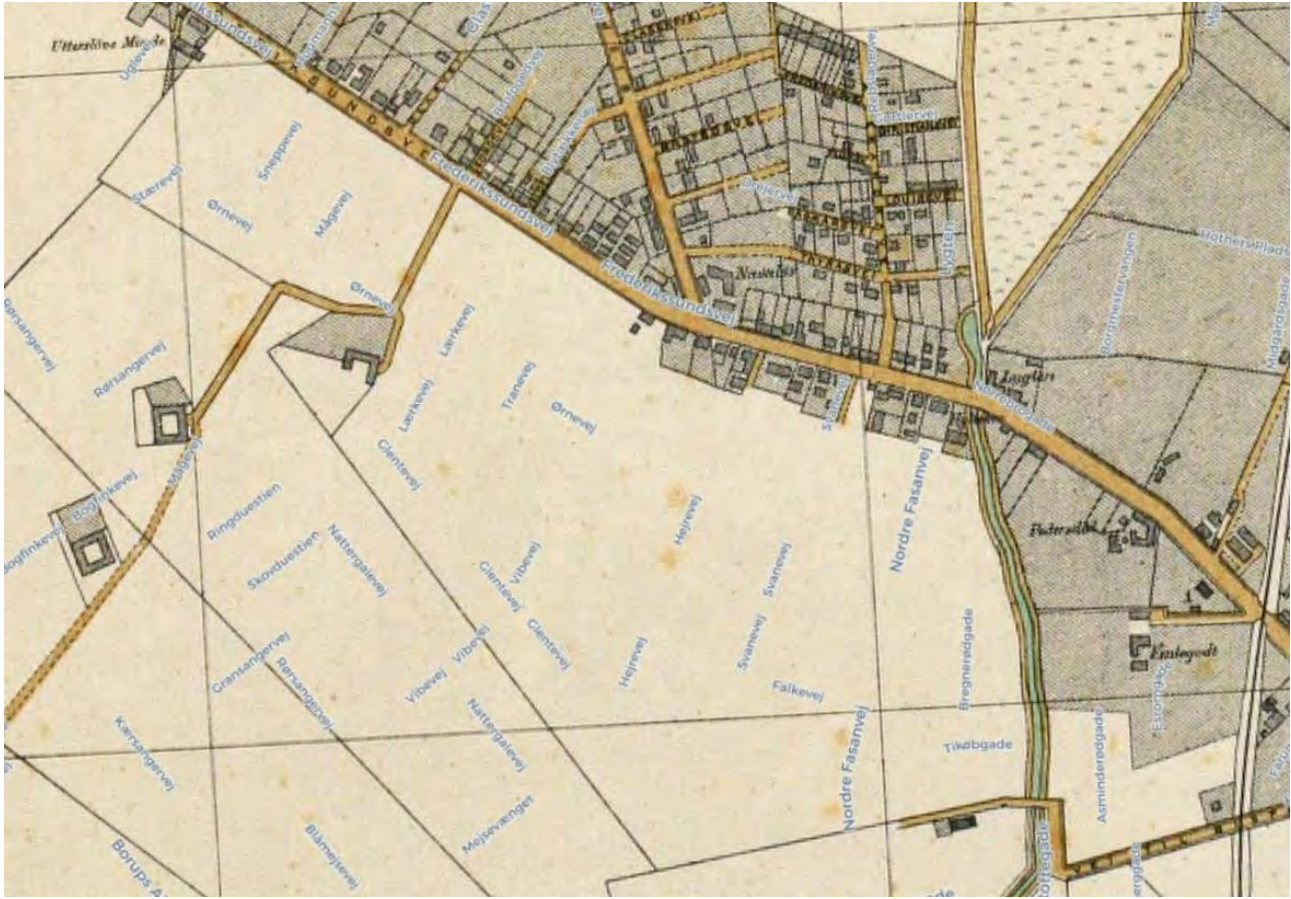
Det beskrevne område er afgrænset af Glentevej, Nordre Fasanvej, Musvågevej og Frederikssundsvej og er et relativt nyt område i København.

Således står området overvejende ubebygget i midten af 1800-tallet og er på dette tidspunkt heller ikke en del af København, men hører under Brønshøj Sogn og består af en række fritliggende gårde og landsbyerne Utterslev og Emdrup.

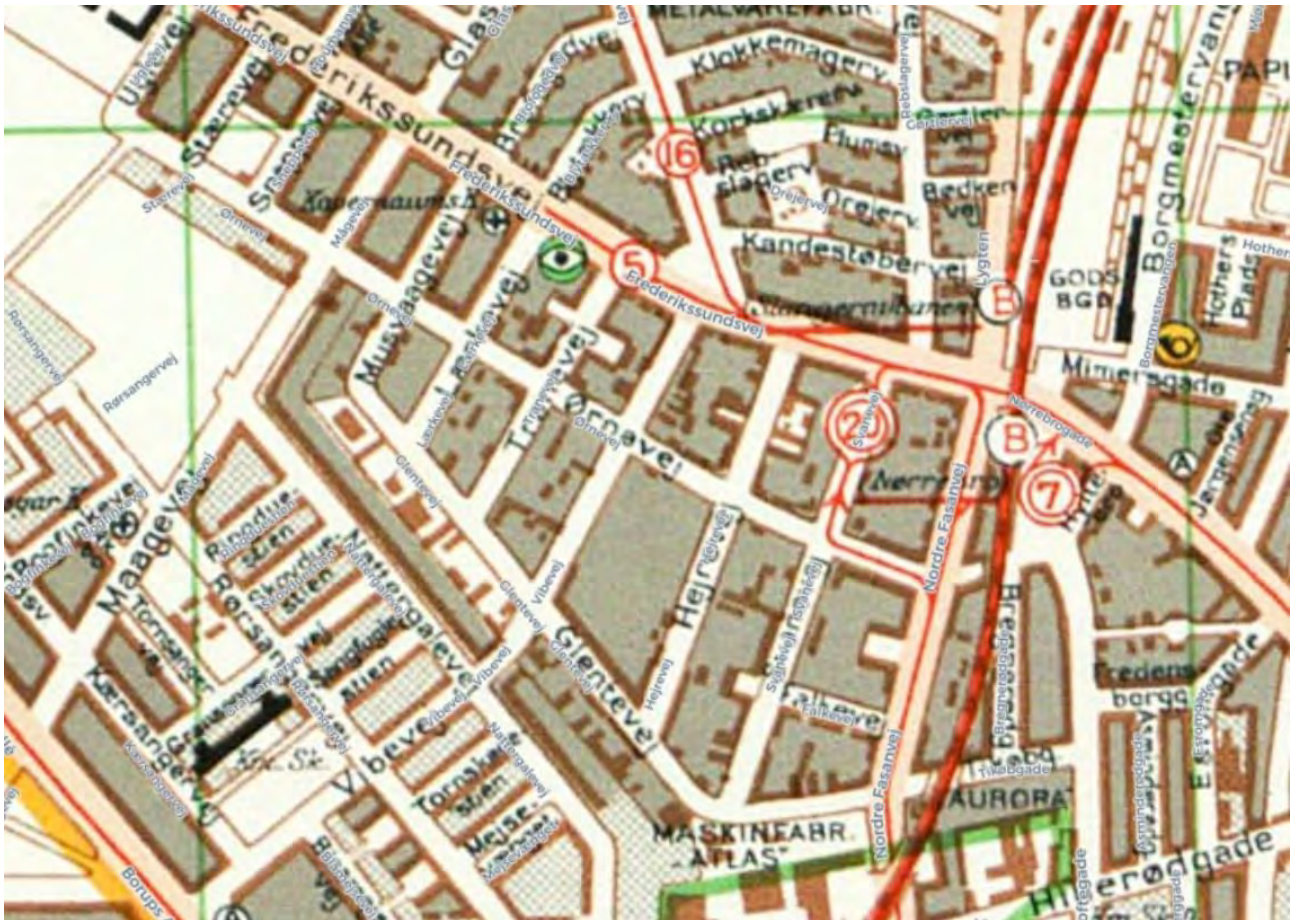
Kort 1850 med nutidige vejnavne. Kilde: Kortviseren.dk

Den nordlige side af Frederikssundsvej bebygges først og langt op i 1800-tallet fremstår den sydlige side ubebygget. Dette skyldes, at der i 1870'erne på denne side var en latrinlosseplads. Den blev flyttet i 1880, men der gik flere år, før det var muligt at bygge i området.

Kort 1879. Kilde: Kortviseren.dk

Omkring indlemmelsen i Københavns Kommune i 1901 ses vejstrukturen for det kommende kvarter omkring Ørnevej og herfra går udbygningen stærkt. I 1908 indbyder Københavns Kommune til en byplankonkurrence for de nye indlemmede arealer for at modvirke den kaotiske og lidt brogede udvikling, som havde karakteriseret byudviklingen i sidste halvdel af 1800-tallet. Kommunen havde allerede inden indlemmelsen opkøbt grunde uden for kommunegrænsen, da København stort set var udbygget og der manglede plads. Konkurrencen blev vundet af den tyske stadsgeometer Carl Strinz. Hans plan for nordvestkvarteret var et slynget vejnet inspireret af Skønvirke og kan delvist aflæses i den nuværende vejstruktur, dog kom idealet til at stå i modstrid til det mere moderne nyklassicistiske ideal med lige, lange og regulære linjer, der præger bebyggelsen fra denne periode.

Kort 1937. Kilde: Kortviseren.dk

Overordnet kan området karakteriseres som meget varieret i både skala, arkitektoniske stilarter og bygningstyper- og funktioner. Dette skal ses som en styrke, hvor Københavns hastige vækst og lidt tilfældige udbygning i et planlagt gadeforløb nemt kan aflæses i området. Der findes enkelte bevarede bygninger i bindingsværk, som f.eks.

- Baghuset på Nordre Fasanvej 269 (1890)
- Svanevej 26A (1906)

Herudover er de ældste bygninger opført i grundmur. I anden halvdel af 1800-tallet er historicismen det fremherskende arkitektoniske stilideal og der findes adskillige eksempler på denne etagebebyggelse, der ligger ud til hovedfærdselsårene Frederikssundsvej og Nordre Fasanvej, hvor bebyggelsen mimer bebyggelser, som man finder i de indre brokvarterer, med rigt ornamenterede facader i blank mur med detaljer i stuk, sandsten og puds og med tilpassede karnapper og altaner. Af eksempler kan nævnes følgende:

- Frederikssundsvej 13 (1898)
- Frederikssundsvej 17 (1907)
- Frederikssundsvej 37 (1900)
- Nordre Fasanvej 247 (1903)
- Nordre Fasanvej 267 (1902)

Nordre Fasanvej 247-253.

Nyt og gammelt langs Nordre Fasanvej

Fra samme tidsperiode ses også de mere jævne og afdæmpede byggerier, opført af dygtige håndværksmestre. De er lavere og mere prunkløse i deres facadeudtryk og ligger overvejende på sidegaderne. Eksempler:

- Ørnevej 11 (1904)
- Ørnevej 28 (ca. 1900)
- Nordre Fasanvej 273 (1884)

Nordre Fasanvej 273

Hjørnet Nordre Fasanvej 267 og Ørnevej 4-12. Bebyggelsen er fra begyndelsen af 1900-tallet med afrundet hjørne og mansardtag. Begge er stedstypisk for området. Etagehøjden er lavere end de øvrige brokvarterer, ligesom stueetagen ofte også er lavere. Brønshøj Sogn havde indtil 1940 dispensation i deres byggelovsbestemmelser i henhold til deres byggereglement fra før indlemmelsen i 1901.

Man finder også villaer fra samme periode, der både har træk fra bedre byggeskik og nyklassicismen og er opført til grosserer og håndværksmestre. Enkelte villaer ligger tilbagetrukket fra vejen, mens andre ligger ud til gadelinjen med bagvedliggende værkstedsbebyggelse. Af eksempler kan nævnes:

- Hejrevej 36 (1936)
- Svanevej 7 (1923)
- Svanevej 9 (1923)

Villaen på Hejrevej 36

I mellemkrigstiden findes der gode eksempler på tidstypiske boligbebyggelser, f.eks. hjørnet af Vibevej og Frederikssundsvej, der er fra midten af 1930'erne af arkitekt Holger Hjortenberg med karakteristiske funkisvinduer om hjørnerne.

Fotograf ukendt. Ukendt år. Københavns Museum. Kbh billeder.dk

I tiden efter første verdenskrig begynder opførelsen af industrivirksomhederne at tage fart og kvarteret omkring Ørnevej får også status af industriområde i en byplanvedtægt i 1946. Området bærer fortsat præg af større kontor- og erhvervsbyggerier, som f.eks. bebyggelsen Ørnevej 55 fra 1960'erne og bebyggelsen omkring Tranevej, Vibevej og Glentevej fra 1993. Området har haft mange stalde, men de fleste blev enten revet ned eller ombygget til garager i takt med at bilen afløste hesten.

Schous Fabrikker, som især satte sit aftryk på den modsatte side af Frederikssundsvej, havde også lager i en kort periode på Hejrevej, men ellers er det tidligere Schou-EPA fra 1970 på hjørnet af Frederikssundsvej og Nordre Fasanvej en bygning, der fortsat vidner om virksomhedens betydning og størrelse.

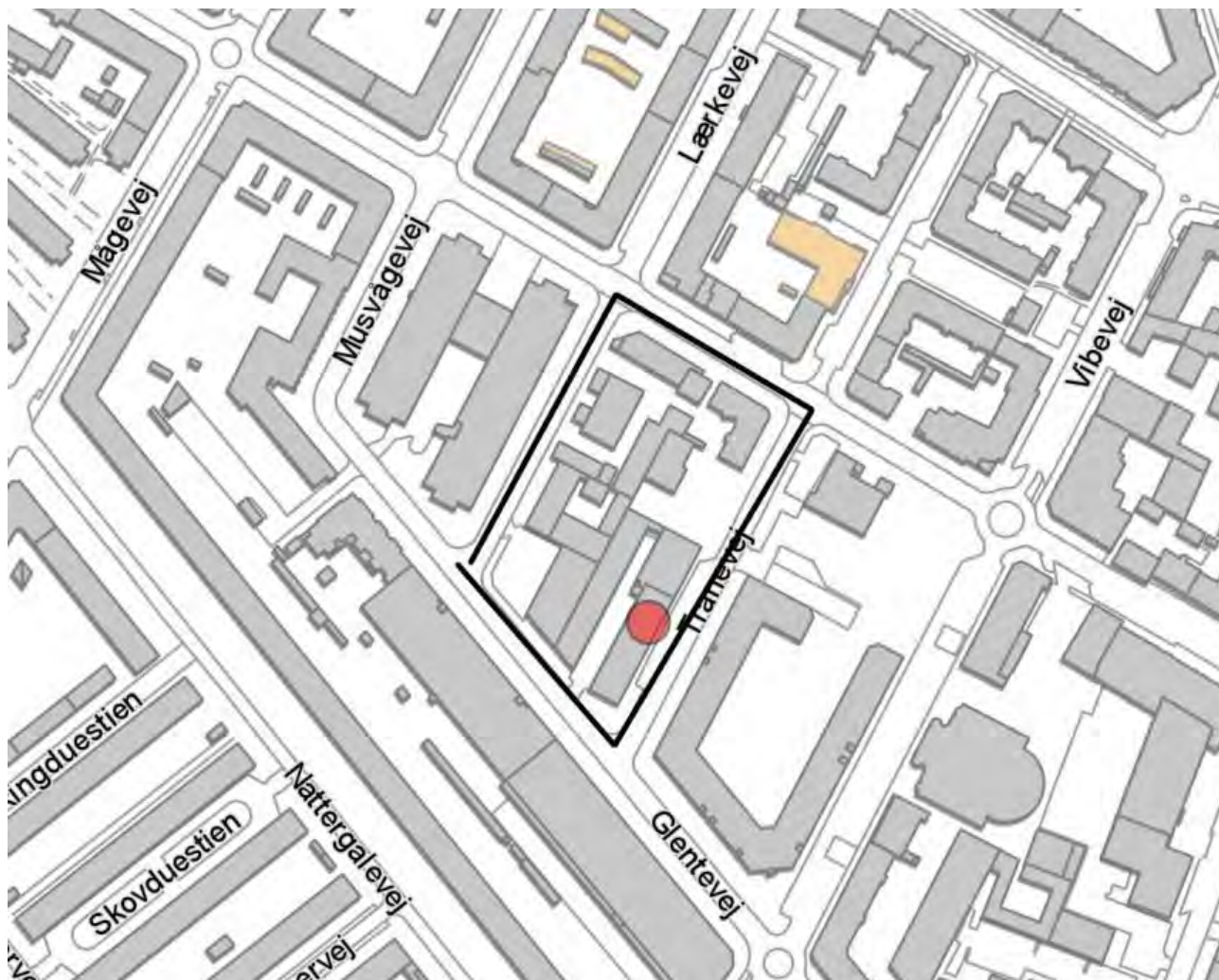
Hele karréer er blevet ryddet for at gøre plads til store virksomheder. Et eksempel er erhvervsjendommen på Glentevej, Vibevej, Tranevej og Ørnevej, der er opført som domicil for Tryg-Baltica i 1990'erne.

Fotograf ukendt, 1975. Magasin du Nord Museum. Kbh billeder.dk

Området har de seneste 20 år været gennem en større udvikling, hvor der er sat fokus på, hvordan området kan udvikles. I denne proces er det vigtigt at tage højde for områdets egenart og både have syn for de bygninger, der ved det blotte øje fremstår bevaringsværdige og de bygninger, der kræver lidt ekstra før man indser, hvor væsentlige og betydningsfuldt de er for områdets kulturhistorie. I de følgende vil i alt syv kulturmiljøer blive beskrevet. Kulturmiljøerne introduceres kort, hvor der bliver gjort rede for deres egenart og begrundelsen for udpegningen. Selve beskrivelsen er nedslag i bygningshistorien fundet i arkiver, hvor det kan givet et indblik i udviklingen og funktionerne.

Kulturmiljø 1:

Kulturmiljøet afgrænses af Glentevej, Tranevej, Lærkevej og Ørnevej.

Her ses Tranevej 18-20 fra 1939.

Kulturmiljøet er et eksempel på forskellige industribyggerier, der skifter ejer og funktion i løbet af en kort periode, hvorfor forskellige stilarter ses inden for samme område. Hertil kommer at det er et eksempel på flere af arkitekt Christian Tyge Tillischs (1903-92) værker, en arkitekt, der har tegnet adskillige bygninger i området. Tillisch var født på Frederiksberg og studerede på arkitektskolen i 1922-26, hvorefter han rejste til New York. Han havde i sin studietid arbejdet for arkitekten Sven Risom, som han blev ansat hos efter tiden i New York. Fra 1932 havde han egen tegnestue. Han tegnede flere villaer i Nordsjælland og er kendt for en behersket funktionalistisk stil med facader i blank mur og sprossede vinduer, som kendetegner bygningerne mod Tranevej og Lærkevej.

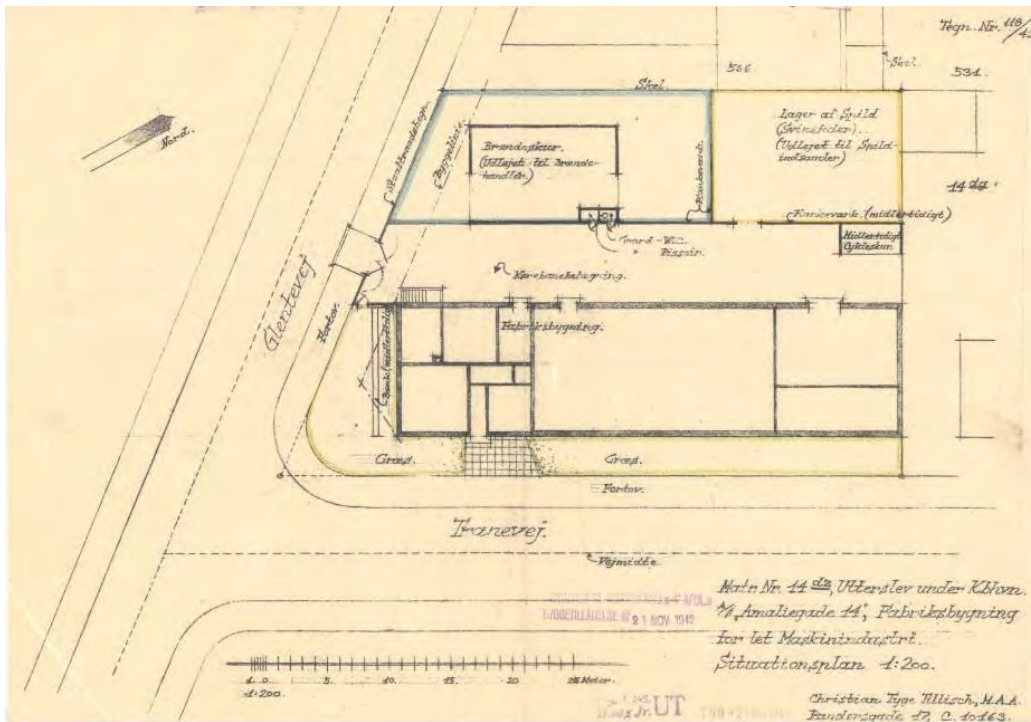
Bygningerne repræsenterer forskellige perioder og stilarter helt fra århundredeskiftet frem til den nyeste tid. Hjørnebebyggelserne i rød blank mur markerer hver sit hjørne, mens de omkringliggende industribygninger er lavere i skala, men viser de forskellige funktioner, som virksomhederne havde behov for.

Tranevej 16:

I 1925 opføres der en garage til to benzindrevne biler med vaskeplads. Garagen er i grundmur med tagpap. Tegnet af Hatting-Jørgensen for L. Larsen og C. Andersen.

Tranevej 22:

I 1942 ansøger A/S Amaliegade 14 om opførelsen af en én-etages fabriksbygning, tegnet af arkitekterne Sven Risom og Christian Tyge Tillisch. Helt karakteristisk for deres stil er bebyggelsen i rød blank mur i et minimalistisk udtryk. Bagerst til venstre er et lager af spild, der udlejet til en spildindsamler (svinefoder) og mod Glentevej er et brændeskur, der er udlejet til brændehandler. A/S Amaliegade 14 er ejet af Valerius Ragoczy, der har skabt sig en formue i læderindustrien. Han havde en virksomhed, der havde specialiseret sig i skind og læder. Deres hovedsæde lå i Amaliegade.

Situationsplan, 1942.

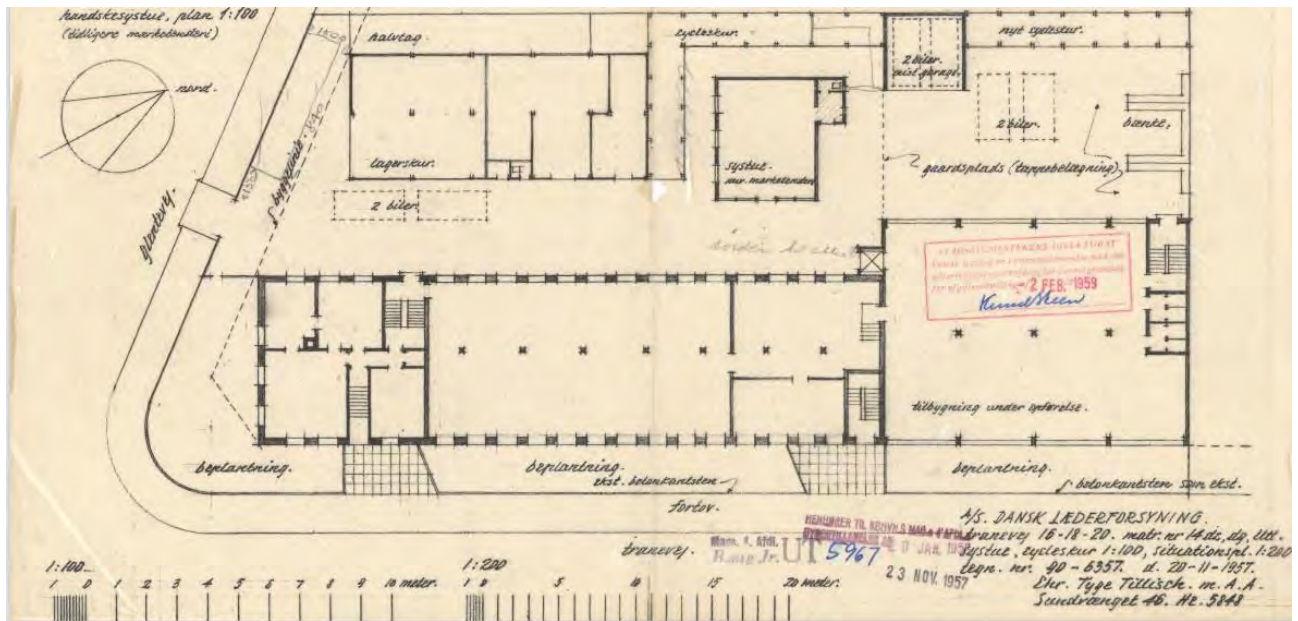
1943: Fabriksbygning forhøjes med to etager. Mod Tranevej er facaden i røde håndstrøgne sten og bagmuren i almindelige flammede sten. Ejer er nu Julius Larsens Maskinfabrik. Der gøres også plads til en spisestue med plads til 40, ligesom det af tegningerne fremgår, at der både er kvinder og mænd beskæftiget i virksomheden.

1943: Brændeskuret er ikke længere udlejet og der udvides til opbevaring af maskinfabrikkens lager af jern og stål i stænger.

1947: Bygningerne har skiftet ejer til A/S Brasko og der opføres spisestue for arbejdere bagerst i højre hjørne.

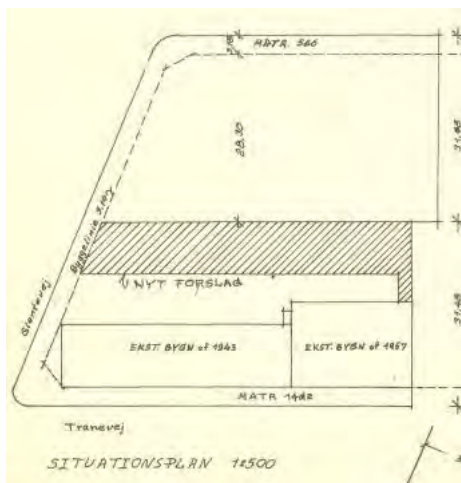
I 1951 er bygningerne igen i hænderne på A/S Amaliegade 14 og Dansk Læderforsyning.

I 1957-59 opføres tilbygningen mod Tranevej i fire etager. Arkitekten er Christian Tyge Tillisch. I samme forbindelse nedriver man en fabriksbygning og en barakbygning.

Situationsplan 1957

1962: Ny bygning opføres. Det er nu Valerius Ragoczys søn Lothar Ragoczy, der er ejer af firmaet. Fabriksbygningen er i 2 og 3 etager med kælder og erstatter de bagvedliggende skure og systuen.

Situationsplan 1962.

1972: Poulson og Ragoczy A/S er ejere af fabrikskomplekset.

I 1994 bliver der indrettet karateklub på 2. etage.

2014: FS EJENDOMSSELSKAB A/S ejer bygningen.

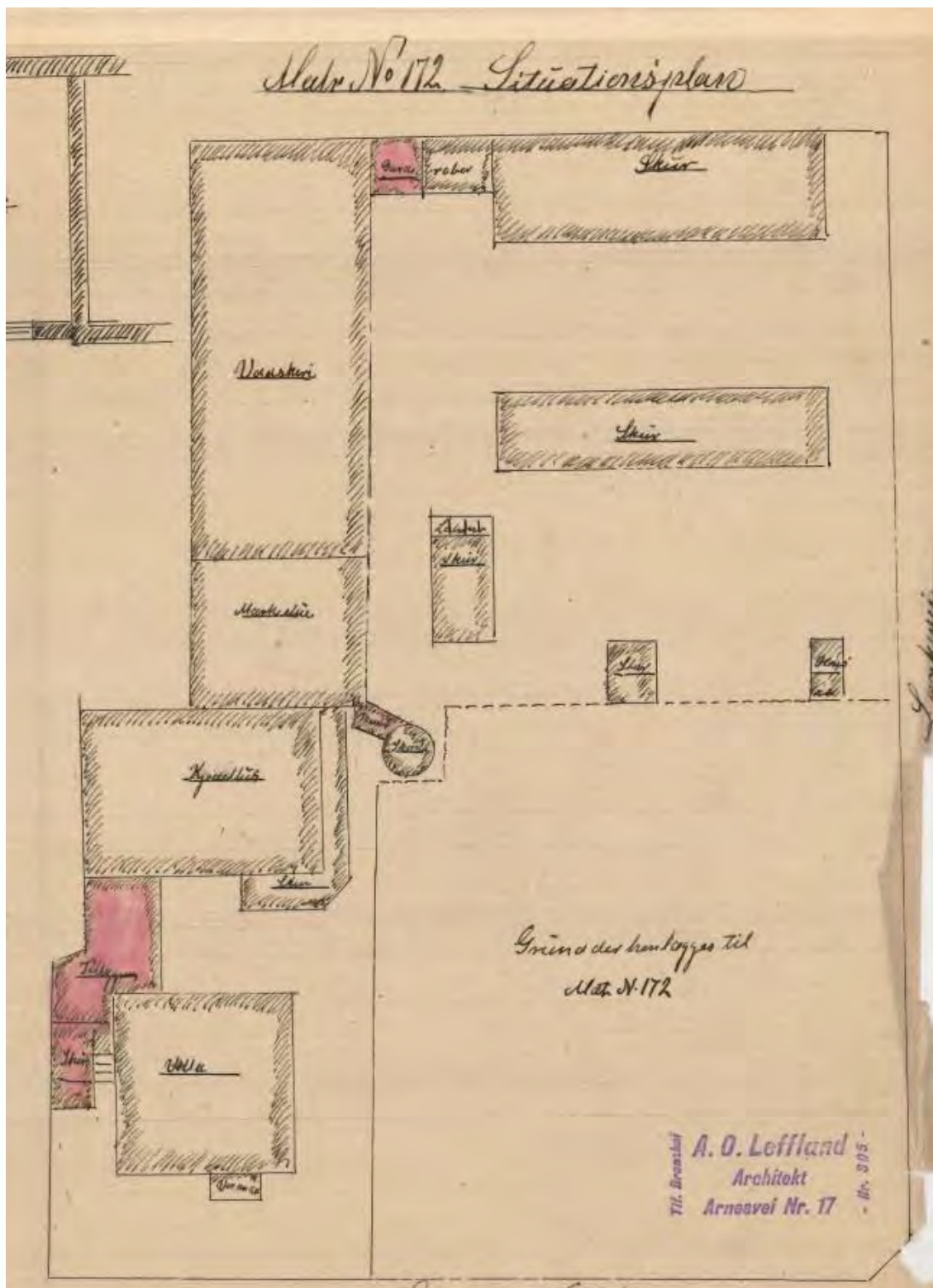
2014: Der bliver blandt andet indrettet kartonnagefabrik på den ene etage.

2019: To skorstenspiber nedrives.

Lærkevej 13, 15 og 17, hjørnet af Ørnevej og Lærkevej samt villaen ud mod Ørnevej.

I 1904 bliver der opført den tværgående bygning med gavl mod Lærkevej for overretssagfører Kryger, tegnet af arkitekt Nicolai Hansen. På grunden bagerst på matrikel lå allerede flere staldbygninger og et vaskeri, der var ejet af vaskeriejer Viggo Møller. Hans bygninger tegnes af arkitekt A.O. Leffland. Viggo Møller udbygger med flere skure og en dampskorsten i 1914 og i 1926 ser grunden således ud, hvor der ansøges om opførelsen af et hønsehus:

Situationsplan 1926

I vaskeriet er der vaskeri og ekspedition i stueetagen og tørring og optælling på 1. salen. I løbet af 1920'erne sker der flere moderniseringer. Således opføres der et pissoir og i 1930 installeres kakkelovn i vaskeribygningen.

I slutningen af 1920'erne er det arkitekt Chr. Edv. Bauditz, der tegner Møllers nye bygninger, ombygninger mv. Skuret ud mod Lærkevej får en tilbygning, hvor der indrettes kontor i 1930. Enkelte skure ombygges til garager til automobiler.

Grosserer Boldt ansøger om opførelse af en 1-etages kontorbygning mod Lærkevej i 1932. Han er nu ejer af grunden. I 1941 er der smedje i en af de bagerste bygninger og der indrettes en esse med skorsten i 1941.

I 1949 er det grosserer Boldts enke Fru Esther Boldt, der er ejer. Hun får opført en 1-etages fabriksbygning på hjørnet af Lærkevej og Ørnevej. Arkitekt C. Christensen. Den nuværende bygning ud mod Ørnevej bliver opført i 1952. Arkitekt er Ch. Christensen og bygherrer er fortsat fru Esther Boldt for firmaet Axel A. Boldt. Bygningen opføres som en etageforhøjelse på den 1-etages fabriksbygning:

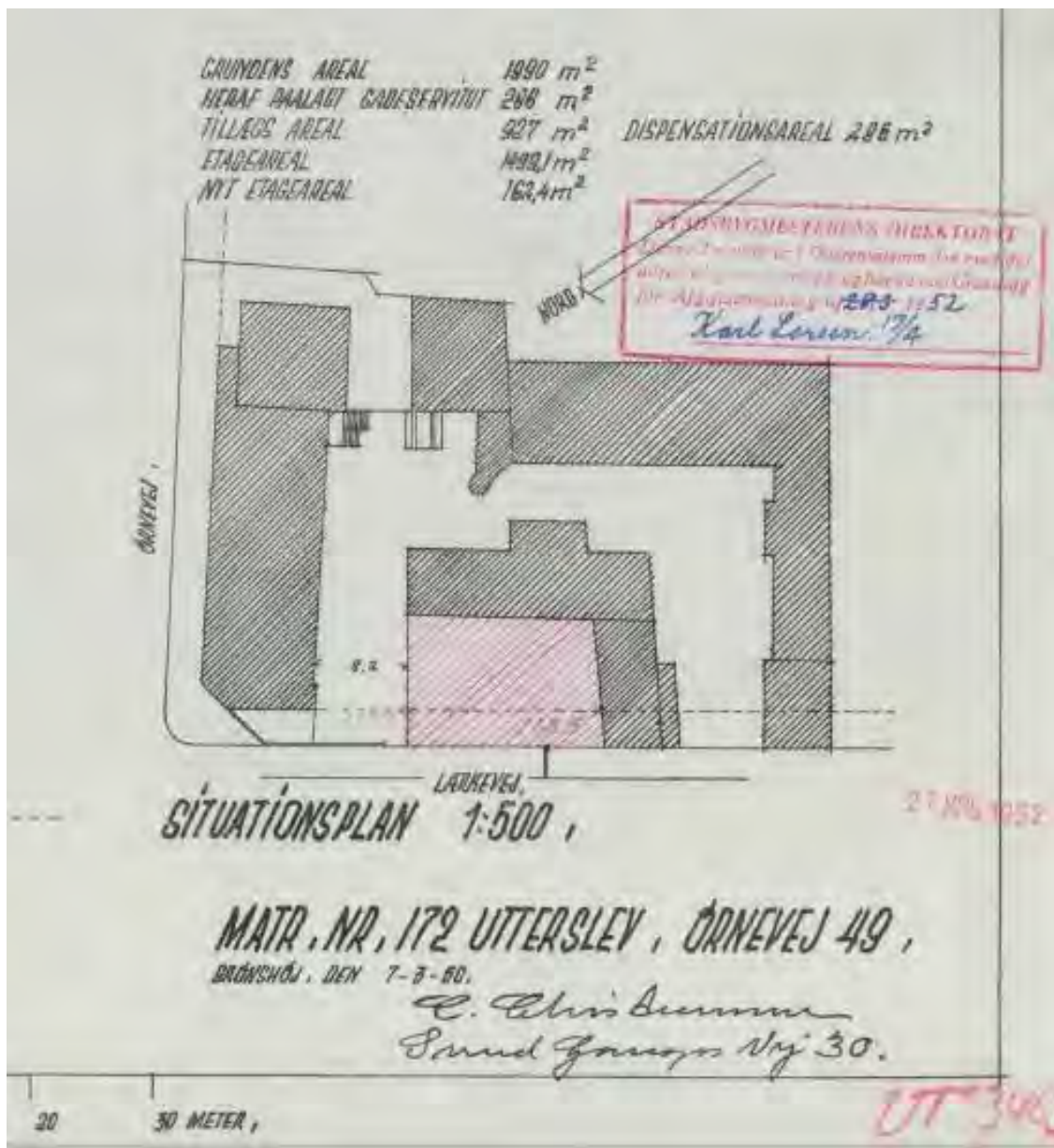

Tegning af bygningen med etageforhøjelse ud mod Ørnevej. 1952.

Samme år opfører hun også et lagerskur mod Lærkevej, således er grunden snart helt udbygget. I 1959 opføres den udvendige vareelevators, der fortsat sidder der og er et væsentlig kulturhistorisk spor.

Den udvendige elevator fra o. 1959 på bagsiden af fabriksbygningen.

Situationsplan 1952.

I 1960 bliver der lavet direkte adgang mellem fabriksbygningen og villaen på Ørnevej. Villaen blev bl.a. lejet ud til en portner.

Villa og fabriksbygningen ligger lige op ad hinanden og vidner om vigtigheden i, at virksomhedsejer også sørgede for beboelse til medarbejdere, som for eksempel en portner.

I 1978 er ejer Kai Boldt.

I 1982 omdannes villaen til erhverv og i 1984 flytter Landsforeningen Ungdomsringens Københavnsafdeling ind i villaen og har kontor i bygningen og ejer bygningen. I 1994 ombygger de baghuset – tidligere malerværksted – til kontor.

I 1918 flytter den lokale virksomhed Glarmester Johan Snoer og Sønner ind på Lærkevej. Lagerhallen mod Lærkevej får ny port i 1989. Året efter indretter de snedkerværksted i kælder- og stueetagen i bygningen mod Lærkevej.

I 1995 ombygges bl.a. 1. salen til fotoatelier. Ejer er Ib og Jørgen Snoer og ombygningen foretages af Arkitektfirmaet Halldor Gunløgsson & Jørn Nielsen, der blandt andet også har tegnet Geelskovparken i Søllerød nord for København.

I 2001 er der i baghuset en virksomhed ved navn Søborg Autoophug.

Villaen opføres omkring 1910. Den skal huse to familier med erhverv i stueetagen, hvor der er indrettet kontor. Det er vognmand Rich Løv, der ejer bygningen. Kort forinden o. 1907 opfører han også det fem-etages beboelseshus på hjørnet af Ørnevej og Tranevej samt en staldbygning til 12 heste i baggården. I 1932 Grosserer Boldt ejer, men bruger også arkitekt Chr. Edv. Bauditz. Han har lager og hestestald i baghuset. I 1936 indlægges der centralvarme i villaen. I 1941 får verandaen ud mod Ørnevej sit nuværende udtryk.

Lærkevej 17:

To skure opføres i 1923 for A/S Jord- og betonarbejderne

En garage ombygges til kontor i 1929. Arkitekt Christian Holst. De udvider med flere skure og garagebygninger op gennem 1930'erne.

I 1948 tegner arkitekt Christian Tyge Tillisch en barakbygning for firmaet Brdr. Baltzer Jørgensen, der har skofabrik på matriklen.

I 1959 opføres den nuværende grundmurede bygning mod Lærkevej for Fa. Laurids Jensens & Cos fabrik. Der indrettes systue og tegnestue.

I 1998 ejer Glarmester Johan Snoer og Sønner bygninger og nedriver de bagvedliggende skure og garager. I 2002 sammenlægges de to matrikler og de nuværende bygninger med lagerhal og glasværksted opføres. Bygningerne er tegnet af Arkitektfirmaet Parken.

Tranevej 14 ligger tilbagetrukket fra vejen og er opført sidst i 1950'erne for A/S Jernkontoret som automobilreparationsværksted. Denne vekslen i bygningshøjde og blanding af beboelse, industri og værksteder og spring i gadeforløb er karakteristisk for området.

Fugleudsmykning på gavl mod Lærkevej

Kulturmiljø 2:

Kulturmiljøet består af bygningerne mellem Hejrevej 5 til Svanevej 5 og er ikke en afgrænset karré.

Kulturmiljøet er karakteriseret ved at virke en smule uplanlagt og knopskydende, men det er netop dette, der er det særlige og er et udtryk for skiftende virksomheders behov for at udvide og indrette sig efter nye teknologier og funktioner. Desuden tidstypiske etagebyggeri og en villa, som vidner om variationen i bygningerne inden for et lille område.

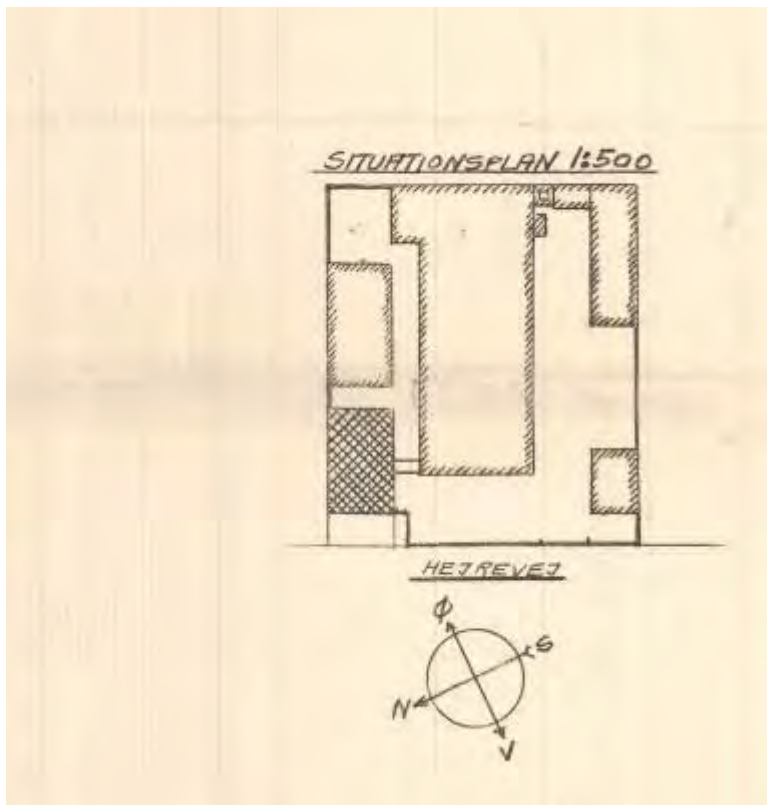
Hejrevej 5:

I 1905 opfører Nørrebro Maskinsnedkeri for snedkermestrene Jensen og Sørensen en toetages fabriksbygning med snedkerværksted og tørrerum, en 1-etages kontorbygning, skure og retirade. Arkitekten er Kalsbøll Knudsen. Kontorbygningen ligger mod nordskellet, hvor der bagerst er hestestald.

I 1915 har Schous Fabrikker lager på matriklen. Det er et kemikalielager med bl.a. soda og potaske. Funktionen som kemikalielager beholdes, men allerede året efter er A/S Dansk Kemikalieforretning at finde på bygningstegninger. Samme år i 1916 overtager Chr. Bostrøm, der er ejer af Læder-Industri Export, bygningerne.

I begyndelsen af 1920'erne har værktøjsmaskinfabrikken Præcision maskinværksted i fabriksbygningen, der foretager ombygninger.

I 1931 er det Nørrebro Dampvaskeri, der forhøjer kontorbygningen, der ligger mod nordskellet langs Hejrevej.

Situationsplan 1931

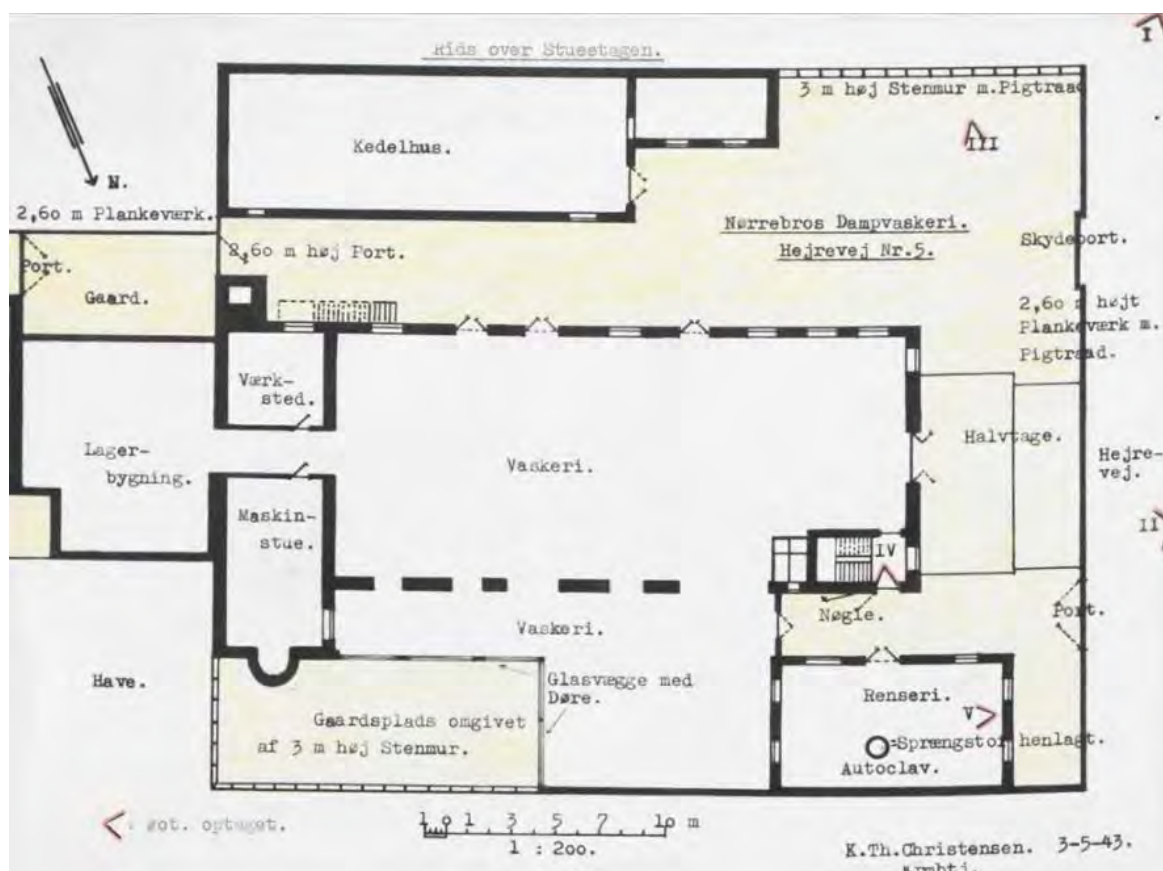

D. 1.5.43 udsættes bygningerne for sabotage. Nørrebro Dampvaskeri arbejder for Værnemagten ved at vaske og rense uniformer. Luntten på sprængladden gik ud inden ladningen detonerede, og der opstod derfor en mindre brand, men selve eksplosionen udeblev.

Det nordlige hjørne af strygestuen på førstesal, hvor ilden begyndte. Fotograf ukendt. 1943 Foto: Rigsarkivet.

Nørrebro Dampvaskeri 1943. Fotograf ukendt. Foto: Rigsarkivet.

Oversigtstegning fra Rigsarkivet.

Sidst i 1960'erne flytter Nørrebro Dampvaskeri ud og i stedet er det firmaet Frederik Fiedler (der forhandler boligtekstiler engros og beskæftiger ca. 40 mennesker), der overtager og indretter bl.a. showroom og lager i det tidligere vaskeri. Svanevej 8, der blev opført som beboelse sidst i 1800-tallet, nedrives.

I 1974 rykker Selandia Radio ind og ombygger. I 1992 er det tømrer- og snedkervirksomheden P. Winther Jespersen A/S, der anføres som ejer.

Hjørnet af Ørnevej 20 og Hejrevej 17-23:

Hjørnet af Ørnevej og Hejrevej med blandingen af beboelse og erhverv.

Der opføres to 3-etages beboelsesbygninger for karetmager Chr. Simonsen af arkitekt Chr. Holst. Det er hjørnebygningen og beboelsesbygningen i gården.

Svanevej 7:

Villaen på Svanevej 7 er opført omkring 1923 af arkitekterne Wittmack og Hvalsøe. Murermeister E. Jensen har desuden materialeskur, arbejdsdkur, brændselsskur, stald, garage og et lysthus på grunden. I 1946 ombygges stalden til flaskeskyller for grosserer B. Hofmann. Fru Hofmann får installeret bad i villaen i 1954 overfor soveværelset og herreværelset i stueetagen. I 1965 lejer Erhard Fisker baghusbebyggelsen og nedriver skurene og opfører lager og garagebygningen bag villaen. I 1971 kommer der også bad på førstesalen.

Svanevej 5:

Selve fabriksbygning, der ligger tilbagetrukket på grunden er formentlig opført i 1923. Den får en tilbygning i 1973 for firmaet Blauenfelt og Tvede. Den lavere bygning er fra 1980 og tegnet af J. Rosenstand for Hans Buch & Co A/S. I 2000 gives der tilladelse til at udføre tagterrassen over den lavere bygning.

En af de nyere industrivirksomheder, der i dag blandt andet er klubhus for Hells Angels. Bygningerne ligger langt tilbage på matriklen. Læg mærke til den markante skorsten.

Kulturmiljø 3:

Hjørnet af Ørnevej og Hejrevej, dvs. Hejrevej 29, 31, 33 og 35 samt Ørnevej 29. Et eksempel på knopskydende, lave industribygninger med beboelsesejendom tilbagetrukket fra vejen. Hjørnebygningen kan muligvis ikke betegnes som smukt byggeri, men den er karakteristisk for noget af de nyere erhvervsvirksomheder i området. Byggeriet er lavt, lidt rodet med flade tage og med graffiti og med graffiti som eneste udsmykning. Hertil nr. 29 som er en typisk etageejendom fra århundredeskiftet.

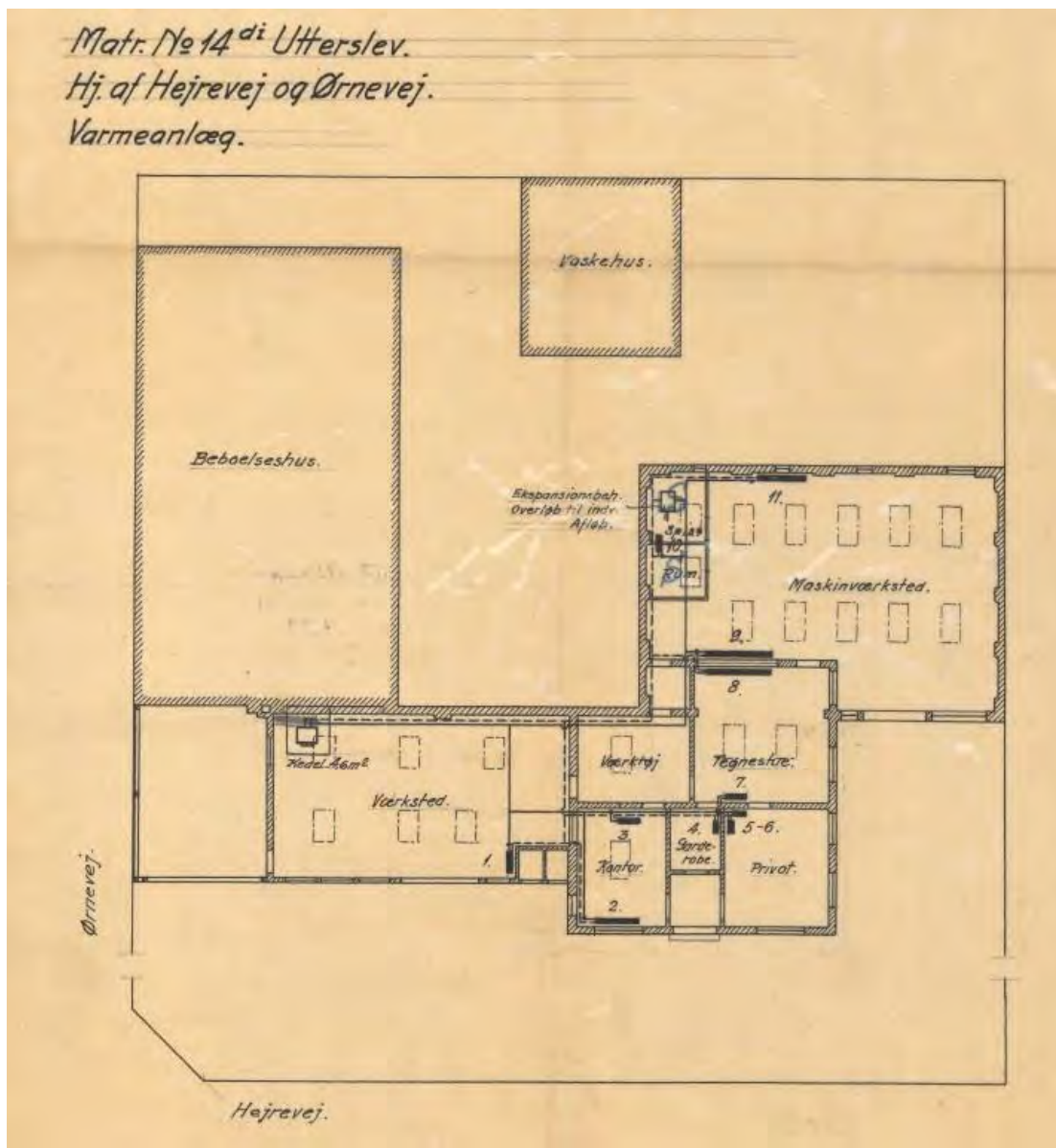

Hjørnet af Ørnevej og Hejrevej med Hejrevej 31.

Hejrevej 31:

Snedkermester Johansen får allerede omkring år 1900 opført en 1-etages værkstedsbygning og et lukket træskur. I 1920 anmoder grosserer Albinus Larsen om opførelsen af endnu et skur til træoplag. I 1933 opføres en grundmuret værkstedsbygning. Fra 1930'erne er det ingeniør- og maskinfabrikanten Lindholm og Lindholm, der ejer bygningerne. Bygningerne skifter ejer til i 1970'erne en autoudlejer P.B. Poulø og i 1997 er det Lyng Lausen, der udvider autoværkstedet.

I 1933 ser grunden således ud og er nu ejet af ingeniørfirmaet Lindholm & Lindholm:

Situationsplan 1944

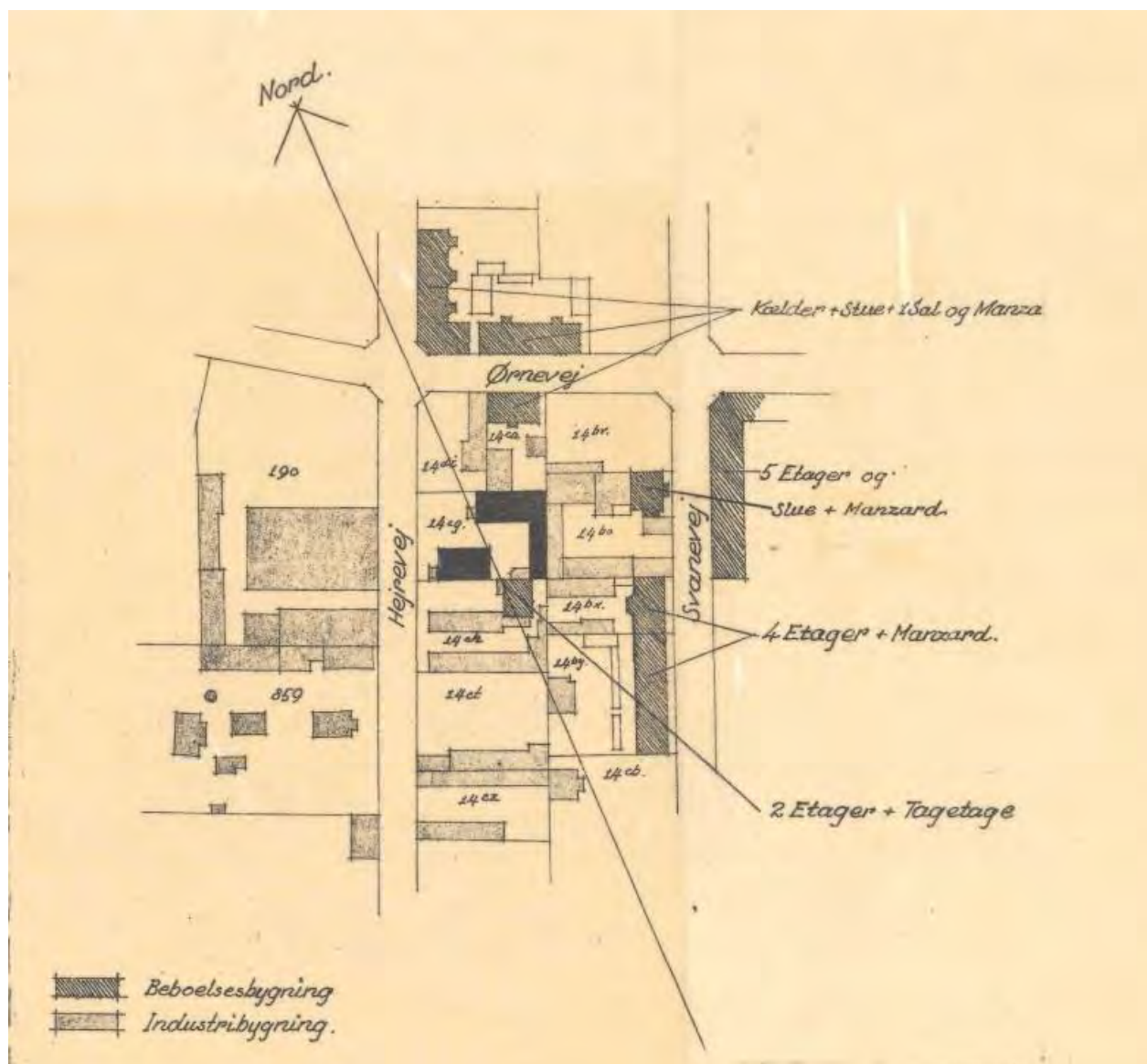
Beboelseshuset er opført o. 1899 for snedker Johansen med tilhørende vaske- og brændselshus.

Hejrevej 33-33C:

I 1906 ejer Murermeister Melloni grunden og opfører en stald- og værkstedsbygning. I 1909 har A/S Københavns Petroleumskompagni til huse på grunden, hvor de har rensning af beskidte flasker i førnævnte bygning.

I 1929 ombygger A/S Glahnsons Eft. Staldbygningen til kontor og lager. Allerede i 1932 er der nye ejere, hvor Smedemester Hermann Olsen anmoder om at opføre et par skure. I 1937 anmodes om tilbygningen mod nordskellet, hvor der indrettes kleinsmedje og beholderfabrik.

Her fornemmer man områdets knopskydende karakter:

Situationsplan 1944, hvor man kan se fordelingen af industribygninger og beboelsesbygninger.

Efter krigen står Firmaet Charles Nielsens Enke som ansøger i byggesagerne. Sidst i 1970'erne indrettes der autopladeværksted på grunden. Det er Brdr. Elkjær, der er ansøger. I 2017 ombygges og moderniseres til sit nuværende udseende.

Hejrevej 35:

I 1906 ejes en beboelsesbygning af Entreprenør Petersen og Søn, hvor ansøges om opførelsen af veranda. I 1931 opføres garagebebyggelse langs skellet til motorcykler for fabrikant P. Jensen. I 1947 opføres en tilbygning til værkstedsbygningen af Svend Hansen og Jørgen Schoubye. I 1949 bliver en del af garagen ombygget til bl.a. folkerum. Svend Hansen er fortsat ejer med firmaet Autokan, der i 1957 opfører en tilbygning til den yderste bygning mod Hejrevej samt indretter elektriskværksted i tre af de tidligere garager. Firmaet opfører endnu en tilbygning i 1960, således er rækken fuldstændt langs skellet. I 1981 er Ib Isferg listet som ejer, da der indrettes snedkerværksted i det tidligere automaskinværksted. Asferg moderniserer lejlighederne i den ældre beboelsesbygning i 1985. I 1999 opføres den nuværende tilbygning med gavl ud mod Hejrevej.

Hejrevej 33-33c.

Mellem Hejrevej 33 og 35. Bagerst ses den rødmurede beboelsesbygning bagerst.

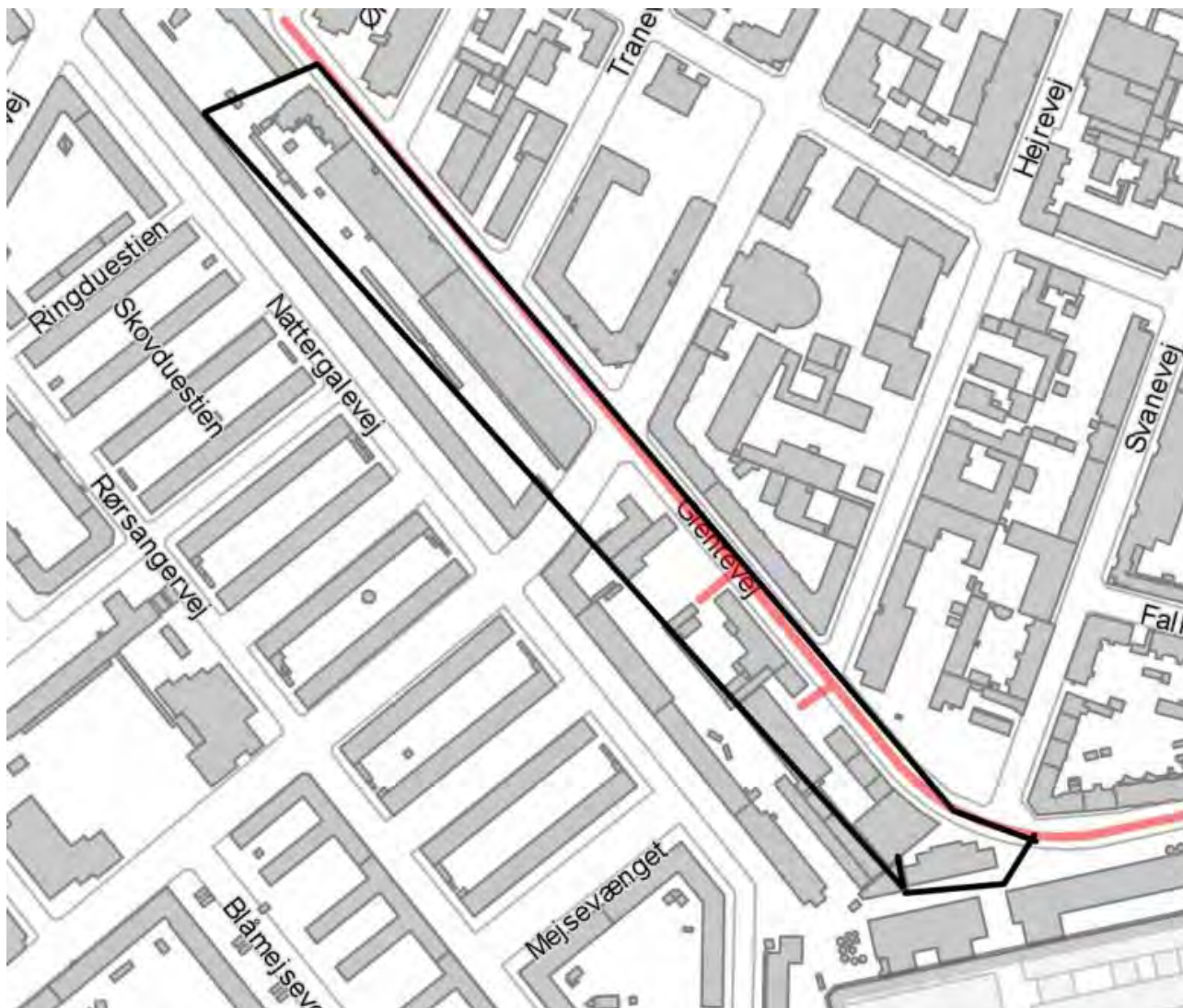
I 1970 er det en Autoudlejer P.B. Poulø, der står som ejer. I 1999 udvides værkstedet med en tilbygning for ejer Lynge Laursen.

Beboelseshuset er opført o. 1899 for snedker Johansen med tilhørende vaske- og brændselshus.

Ørnevej 29

Opført i 1899 for snedkermester Johansen.

Kulturmiljø 4:

Bebyggelsen langs den sydlige del af Glentevej fra Svanevej til Lærkevej fra Glentevej 45-71. Strækningen er en blanding af nyere og ældre industribygninger og uddannelsesbygninger, men viser også vellykkede transformationer.

Glentevej 45-51

Glentevej 45-51:

1912: Tømrermester Silius Johansen for fabrikant Carl Schlickting opfører en fabriksbygning til fabrikation af vandglas samt opførelsen af en dampskorsten.

1914: Sæbefabriksbygning

1918: F.J. Frederiksens Maskinfabrik, arkitekt Chr. Mathiesen

1935: Arkitekt P. Bredal Christensen tegner for fabrikant Carl Schlickting det nuværende forhus

1937: Smedemester C. Holst Andersen får opført ny fabriksbygning af arkitekt Paul Momme.

1950: Jagtvejens Sæbefabrikker får opført ny lagerbygning (Glentevej 49-51)

1954: C. Holst Andersen firma. Her er både maskinværksted og smedeværksted. Nr. 47.

1958: C. Holst Andersen opfører endnu en lagerbygning mod Glentevej.

1965: C. Holst Andersen har hele matriklen.

1978: Nedrivning af mindre værkstedsbygninger og garager til fordel for en ny produktionshal.

1987: Jørgen Jeppesen ejer nu og ombygger produktionshallen til et såkaldt "gør-det-selv-værksted"

Glentevej 51-53 med bagvedliggende nyere produktionshal.

Baghussiden af Glentevej 47.

Baghuse til Glentevej 45-51

Glentevej 53:

Bygningerne er opført tidligere, men i 1916 er her en marmorvarefabrik for grosserer J.J. Svane.

1938: Stenhuggere brd. Laursen er ejere og er det stadig.

Glentevej 57:

1923: Murermester Boll har bygninger på ejendommen.

Ca. 1926 Ingeniør W. Krause ansøger om opførelse af fabriksbygning

1961: Arkitekt Johs Andersen ansøger for fabrikant Finn Christiansen om opførelsen af 3-etages industrihus.

1975: Radio-Parts ejer bygningen og ombygger samtlige etager.

1998: Indrettes til privatskole

2019: Skole ombygges til daginstitution

Glentevej 61-69:

Der lå 7 spredte mindre fabriksbygninger i 1975, som bliver revet ned til fordel for en 4-etages industrihus for ejer direktør Bøje. Her indrettes der blandt andet frisørskole.

Glentevej 71:

1997: Opførelse af børneinstitution. Al Gruppen Øst.

Kulturmiljø 5:

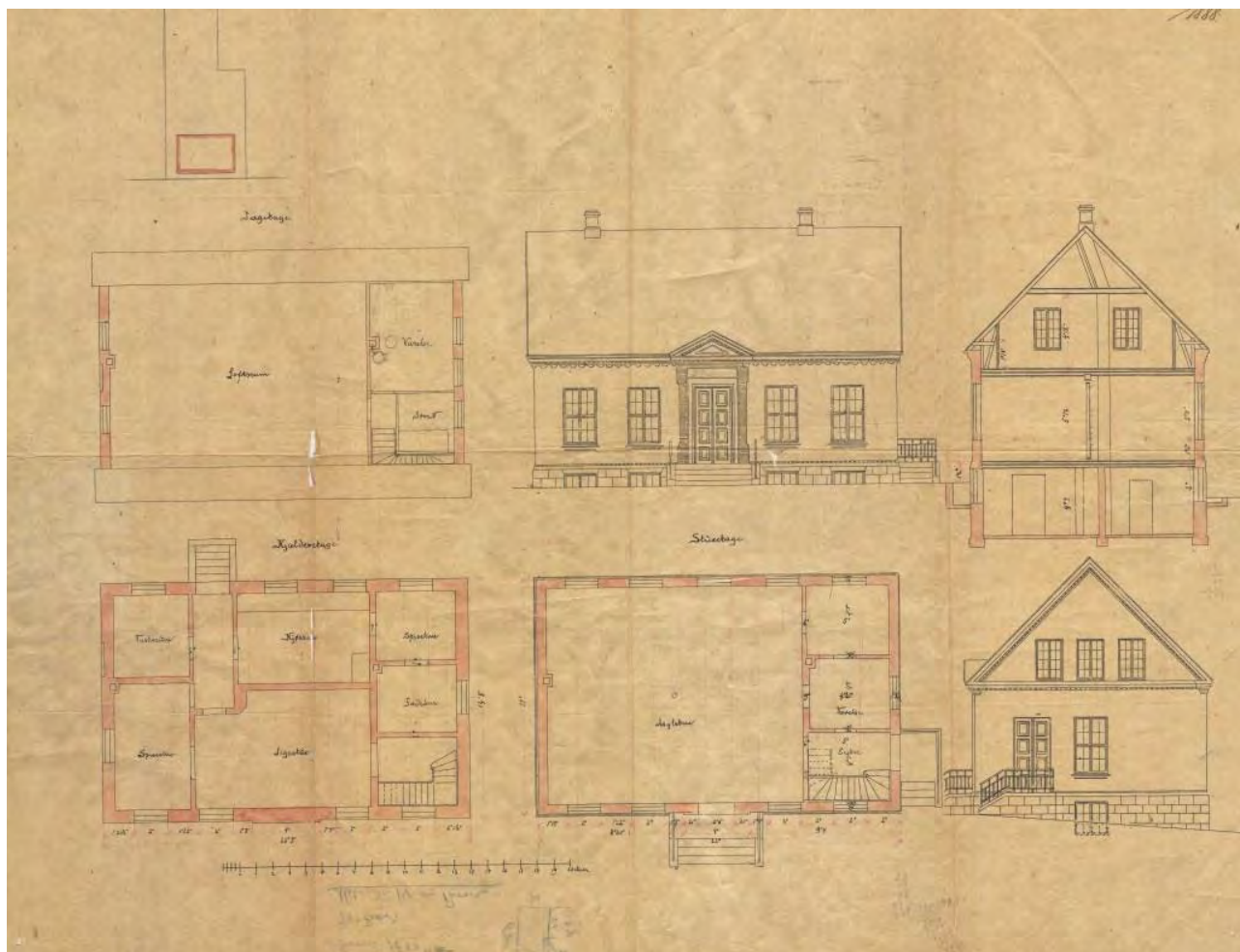

Bygningerne vidner om den religiøse mangfoldighed, som præger området både i et historisk perspektiv og i et nutidigt. Kulturmiljøet udgøres af Nordre Fasanvej 275, Frederikssundsvej 45, Svanevej 9, Svanevej 10, Vibevej 25-27.

Adventistkirken på Svanevej 10.

Nordre Fasanvej 275: I 1889 opføres en asylbygning af Chr. Klingsey.

Asylet "Opdragelsen" bliver stiftet i 1884 og lejer sig ind i lejede lokaler på Dagmarvej 3, hvor der er 16 småbørn i pleje. De får kost, dvs. mælk og brød om morgenen, varm mad kl. 13, et måltid kl. 17 med mælk eller øl. Børnene skal bibringes "Sand for Orden og Lydighed" og de større børn undervises i læsning, skrivning, syning og strikning. De mindste børn piller klude. Dagen slutter kl. 18 med en lille bøn og salmesang. De rykker til deres nye bygning i 1889, hvor børneantallet er steget til 40 og årsberetningerne beretter om, at det er dyrt at drive asylet, der ikke vil fravige mængden af mad til børnene. Asylet drives på midler fra Asylets Venner, som overvejende er lokale erhvervsdrivende. Damerne holder julefest og basarer, hvor overskuddet går til asylet. To år senere er børnetallet steget til 60 og året efter til 80. Til jul får børnene chokolade og gaver, som kapsko, linned og uldtøj. Asylet drives af en bestyrelse på 5 personer, hvoraf præsten er den ene. Asylet hjælper de børnerige familier med især sundhed og forsøger at give børnene en kraftig religiøs påvirkning. I 1926 får asylet statstilskud.

Asylet på Nordre Fasanvej, hvor opførelsesåret ses på det tidligere indgangsparti.

På Asylets initiativ opstod tanken om en kirke til området. Allerede i 1874 var området lagt ind under Sct. Stefans Kirke på Nørrebro, til trods for at området endnu hørte under Brønshøj Sogn. Kirken blev støttet af den nyoprettede Kirkefond, daværende "Udvalget for Kirkesagens Fremme i København" og blev den første blivende kirkefondskirke, først om filialkirke, men i 1902 blev Kapernaums Sogn udskilt som et selvstændigt sogn.

Frederikssundsvej 45: Kapernaumskirken blev indviet i 1995 og er tegnet af Valdemar Koch.

KIRKE TIL HITTERSLEV MARK

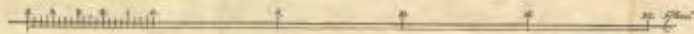
SAVL

N. B. 7. No. 131/1894

ARK. 13/1894
H. 13 UT.

V. Kunk - 1894

Svanevej 10:

Villaen i to etager bagerst på grunden opføres for fabrikanten Sørensen og Jensen i 1902. I 1928 opføres en vaskehal og grundmuret garage. I 1944 opføres en kirkesalsbygning for Syvende Dags Adventisternes Menighedsråd samt en tilbygning og ombygning af vaskehalen til lokaler for ungdomsarbejde. Villaen indrettes til skole og en portnerlejlighed. Lejligheden nedlægges i 2007 og inddrages til skoleformål.

Svanevej 8 og 10

Svanevej 9:

Opført i 1923 for Københavns Kirkefond som præstebolig for Kapernaumskirken, tegnet af arkitekt Julius Berg. I stueetagen er der venteværelse, præsteværelse, dagligstue, spisestue, anretterværelse og køkken, mens den beboelige tagetage har soveværelse, værelse til datteren, pigeværelse, drengeværelse samt et læseværelse. Der er fortsat embedsbolig på adressen.

Præsteboligen på Svanevej 9

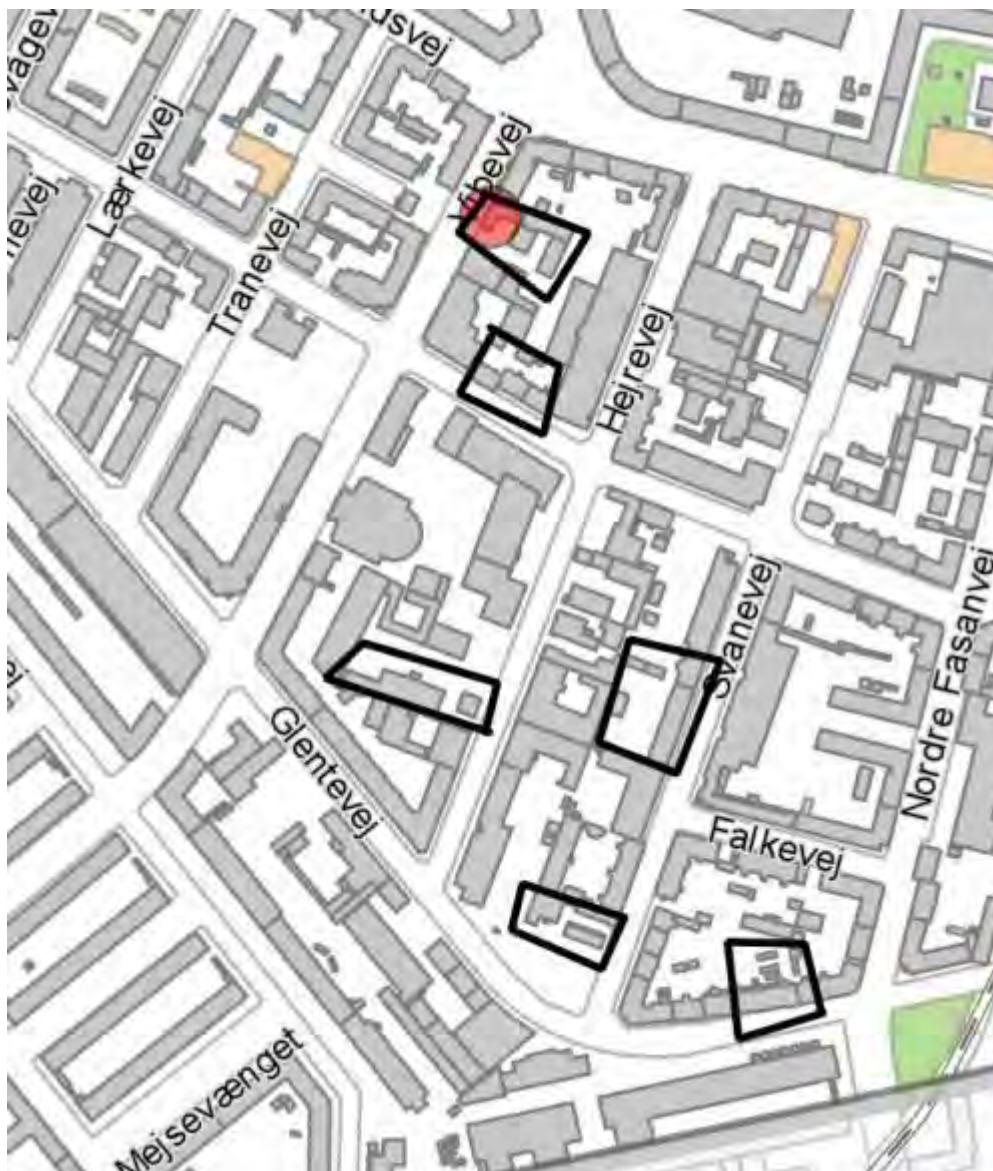
Vibevej 25-27:

Moske og islamisk center opføres i 2011.

Moskeen på Vibevej, der var også moske inden den nye bygning blev taget i brug.

Kulturmiljø 6:

Forhus og baghus på Vibevej, forhuse og baghuse på Ørnevej, villa og baghus på Hejrevej, forhus og baghus på Svanevej 26, forhuse og baghus på Svanevej 18-20 samt forhus og baghus på Glentevej.

Kulturmiljøet er eksempel på karakteristisk forhusbebyggelse med en bagvedliggende baghusbebyggelse, hvor hierarkiet mellem de to nemt aflæses. En bygningsstruktur, der bliver mere og mere sjælden.

Vibevej 7:

I 1916 anmoder arkitekt Georg Ponsaing om at opføre en etage fabriksbygning for fabrikant Fritz Hansen. I stueetagen sker der forarbejdelse af tøjsko. I 1933 ejes grunden af Myhrwold og Rasmussen. Et par år senere udvider de anlægget med endnu en værkstedsbygning og kontor. Tegnet af Kai Rasmussen. I 1955 er grunden ejet af Hans Sachs (Merwede's Mekaniske Værksteder), der i 1960 opfører en tilbygning til den midterste værkstedsbygning og året opføres den 3-etages lager- og værkstedsbygning bagerst på grunden. I 1982 er en Einar Raffel A/S ejer af bygningen, men i 1991 er det Direktør Erling Finsen, der står som ejer.

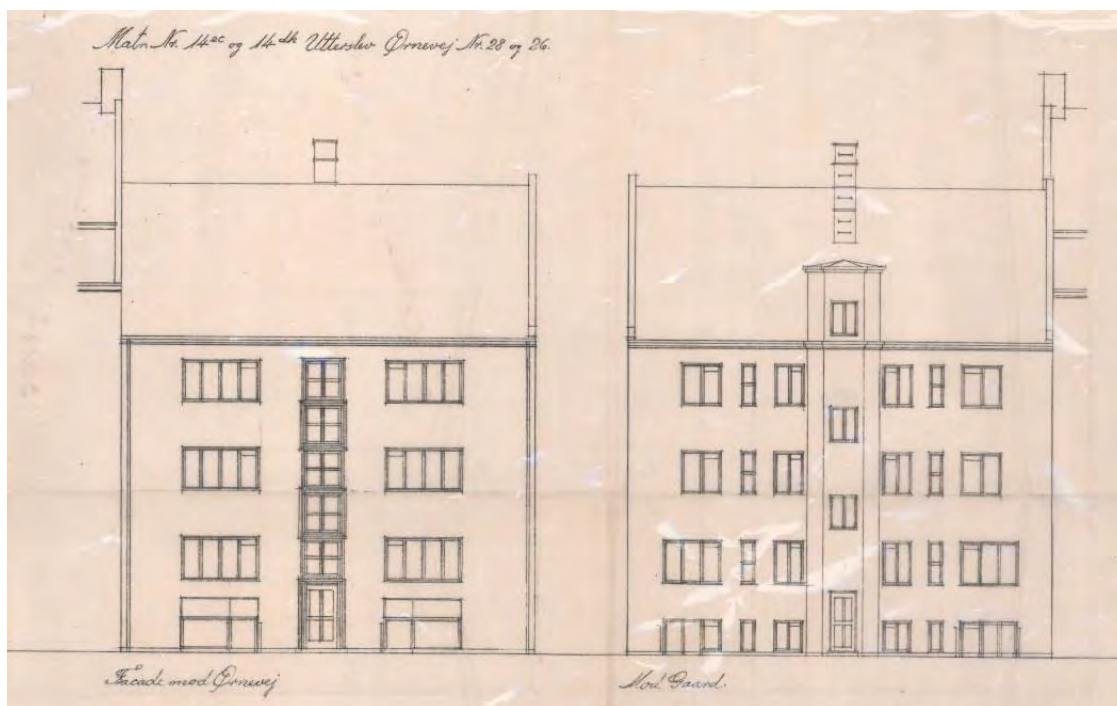
Vibevej 7 med et forhus mod Vibevej og adskillige baghuse bagved

Ørnevej 24-28 med baghuse:

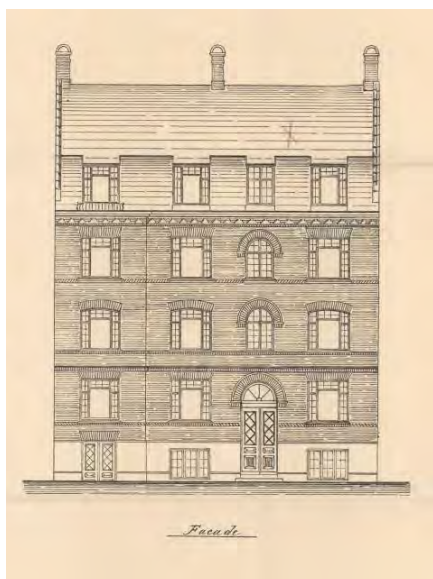

Ørnevej 26-28 er tidstypiske lejligheder fra omkring år 1900 med baghus, der anes bagved

Baghuset mod sydøst er opført omkring 1899 og tegnet af Christian Benthien for tømrer V. Schmidt. Det er en beboelsesejendom. Ørnevej 28 opføres i omkring år 1900 sammen med et baghus, der indrettes til skur, vaskerum og hønsehus. Ejendommen får i 1925 installeret vandklosetter, hvorefter retiradebygningen i gården indrettes til skur. I 1930 opføres et nyt baghus med værksted for en fabrikant J. Jacobsen. Han opfører også beboelsesejendommen Ørnevej 26 efter tegninger af arkitekt Niels Gothenborg i 1935. Lejlighederne er indrettet med en lille entre, wc og bad, stue mod Ørnevej og værelse og køkken mod gården. Ørnevej 24 er opført i 1904 for tømrermester Emme af arkitekt P.C. Petersen med bagvedliggende have

Facader mod Ørnevej 26-28. O. 1900.

Ørnevej 24, 1904.

Hejrevej 34-36

På matriklen var i 1920 et bødkerværksted med ferniskogeri ved Hoffmann Steinbergs Grafiske Farvefabrik og A/S Vilhelm Hansen og Co. Farvefabrikken udvider flere gange. Nr. 34D er opført omkring 1930 og ombygget og forhøjet. Virksomheden opfører villaen mod Hejrevej i 1936 ved arkitekt Jørgen Hansen. I 1948 indrettes der funktionærboliger, men dette nedlægges i 1989.

Hejrevej 34A, hvor der var funktionærbolig og de bagvedliggende tidligere fabriksbygninger

Svanevej 18-20b

Typiske beboelsesejendomme fra begyndelsen af 1900-tallet. Nr. 20-20b er opført i 1904 for stenhuggermester Johansen, tegnet af arkitekt Kallsbøll Knudsen, der også opfører skure til brændsel. Den bagvedliggende villa er fra o. 1899. I 1949 var der marmeladefabrik i kælderen. Skurene nedrives i 1989.

Svanevej 18 med bagvedliggende stald er opført i 1902 og tegnet af Chr. Ohland. I stalden er der hestestald med foderloft og kammer i tagetagen. I 1988 ansøges der om at nedrive staldbygningen.

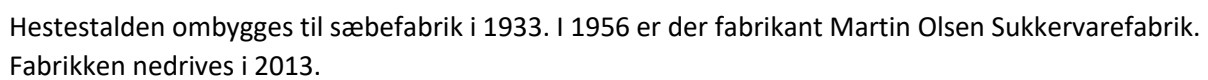
Svanevej 26:

Bagerst på matriklen opføres i 1900 en grundmuret bygning med beboelse og stald, tegnet af arkitekt Chr. Ohland for entreprenør Petersen og vognmand Madsen i entreprenørfirmaet Petersen og Madsen. Bindingsværksbygningen er opført o. 1906 og var hønsehus, hundehus med kontor på førstesalen. Bagved opføres en staldbygning til heste med foderloft langs skellet. Overfor opføres et åbent vognskur i 1921. Omkring 1960 ombygges hestestalden til lager, kontor og til lettere industri og der opføres en tilbygning til lager. Beboelsesejendommen bliver ligeledes omdannet til erhverv og let industri for vognmand Madsen. I 1991 ombygges bindingsværkshuset og det bagvedliggende baghus til kontorer for snedkermester Jørgen Berthelsen.

Karsten Pålssons Arkitekter tegner ombygningen af bygningen langs sydskellet til bl.a. kontor og funktionærbolig. Bygningen reduceres i begge ender. Samtidig nedlægges gårdtoilettet.

Staldbygning opføres i 1899 for vognmand Work. Året efter opføres beboelsesbygning.

Kulturmiljø 7: Nordre Fasanvej 263-275

Et vigtigt strøg, der agerer port til området og viser det lidt "finere" nordvest overvejende med bygninger fra sidst i 1800-tallet og begyndelsen af 1900-tallet.

Også Harrys Place er værd at bemærke som et karakteristisk indslag i området. Forhuset er fra 1899 og baghuset i bindingsværk formentlig fra omkring 1890.

Nordre Fasanvej 269 med bagvedliggende bindingsværksbaghus. Bindingsværksbygningen er opført omkring 1890, mens det grundmurede forhus er fra 1899.

Skorstenspiberne er bevaret og selvom vinduerne er fornyet, så fornemmer man stadig, at bygningen hører til en af de ældste i området.

Nordre Fasanvej 247-261:

Opføres i 1902 for Malermester H. Nielsen i en cul de sac, dvs. blindgyde.

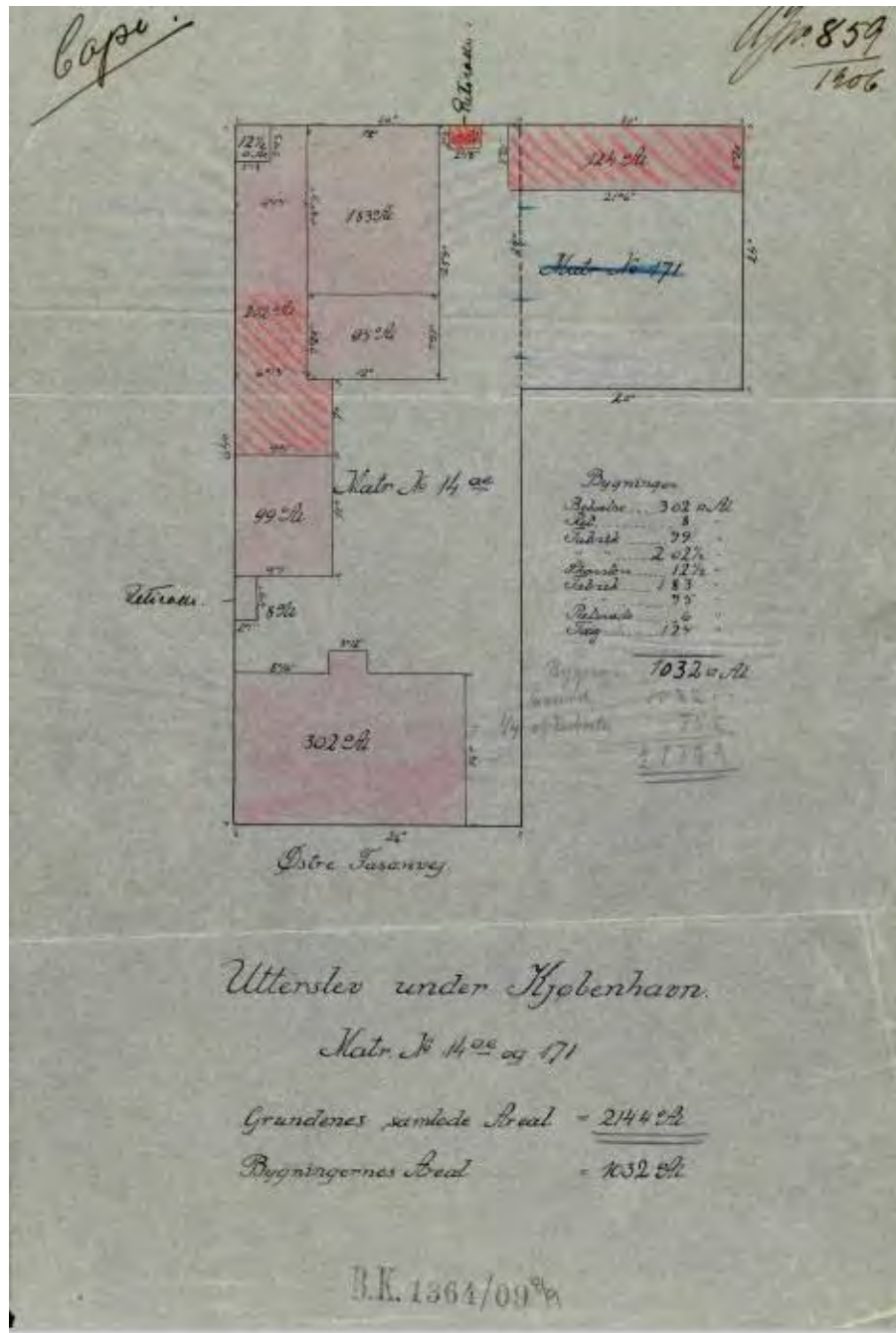
Bygningerne er noget "finere" med kvadrede hjørner og refendfugede stueetager. Og karakteristisk for nordvest er taget en mansardetage og en etage lavere end deres panderter i de indre brokvarterer.

Nordre Fasanvej 271:

Tømrermester Johansen opfører de to beboelseshuse i 1897. I 1920 får smedemester Andersen og cigarhandler Larsen opført en garage bagerst på grunden.

Nordre Fasanvej 273:

Tømrermester Johansen opfører også Nordre Fasanvej 273 i 1894 med en bagvedliggende stald. I 1896 opføres baghuset med maskinhus og bageri samt en større skorsten. I 1907 opfører arkitekt Valdemar H. Hammer for Maskinfabrikant Schlippe en tilbygning, der forbinder bagbygningerne.

Situationsplan 1907.

I 1920'erne har fabrikant Jensen værkstedsbygningen.

Nordre Fasanvej 273. Læg mærke til meget høje skorsten øverst på venstre gavl.

Hjørnet af Nordre Fasanvej og Ørnevej:

Opført 1803 og tegnet af arkitekt Holger Jørgensen for tømrermester Henrichsen.

Enkeltstående bygninger:

Ørnevej 37: Opført i 1938/39 for grosserer Arvid Nilsson. Tegnet af arkitekt Marx Ishøy. I 1966 opføres lagerbygningen i én-etage mod sydøst.

Hejrevej 6-10E:

En dels 2- etages dels 8-etages industribygning opføres i 1970. Tegnet af Arkitekterne Svend Fournais & Chr. Permin. Kontorbygninger i jernbetonkonstruktioner og gennemgående vinduesparter. Fournais var en modernistisk arkitekt, der er kendt for sine brutalistiske værker. Brutalismen kommer af det franske beton brut, dvs. rå beton, hvor betonen kort fortalt udgør decorationen.

Hejrevej 26-30

Opførelse af 4- og 6-etages erhvervsejendomme i 1963 af arkitekt Svend Fournais.

Lærkevej 1-3

En 6-etages beboelsesbygning og en 3.etages kontorbygning med Socialkontor opført for Lejerbo i 1972 af arkitekt Magnus Stephensen og Knud Thorballe.

Indgangsparti til kontorbygningen på Lærkevej 3

Afslutning

Ovenstående viser syv forskellige kulturmiljøer, hvor enkelte strækker sig over et større geografisk område, mens andre er små og geografisk koncentreret. Der er flere kulturmiljøer end de her udpegede, som f.eks. strækningen langs Frederikssundsvejens sydside, Nordre Fasanvejs østside, karreen Falkevej/Glentevej, Tranevej mellem Frederikssundsvej og Ørnevej og andre, men som nævnt indledningsvis, har fokus overvejende været på de områder og bygninger, hvor bevaringsværdierne hovedsageligt knytter sig den kulturhistoriske betydning snarere end arkitektonisk værdi.

Det er netop variationen i bygningsstørrelse, højde, facader, skala, funktioner og arkitektoniske udtryk, der udgør kvalitetene i området. I området findes heller ikke mange karréer, men snarere består området af enkelthuse, hvilket også gør dem mere udsatte, da de skal ses i en varieret og broget sammenhæng.

Ombygget baghus bag Falkevej.